

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ щодо оптимізації мережі закладів вищої освіти в Україні

Цим відкритим листом Конференція трудового колективу Одеського національного морського університету (далі КТК ОНМУ) вважає за необхідне висловити позицію колективу щодо оптимізації мережі морських закладів вищої освіти в Україні.

КТК ОНМУ підтримує Стратегією розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки і згодна з тим, що для досягнення її стратегічних цілей необхідна «оптимізація мережі, укрупнення закладів вищої освіти, підтримка дослідницьких університетів».

23.01.2025 на зустрічі членів Вченої ради Одеського національного морського університету та Вченої ради Національного університету “Одеська морська академія” з представниками Міністерства освіти і науки України (далі МОНУ) було проголошено реорганізацію двох університетів шляхом приєднання Національного університету «Одеська морська академія» (далі НУОМА) до Одеського національного морського університету (далі ОНМУ).

Вважаємо, що таке рішення МОНУ було зрозумілим і підкріплюється об’єктивними показниками роботи ОНМУ як провідного багатогалузевого закладу освіти.

Забезпечуючи підготовку фахівців за 68 освітніми програмами, що належать до 6 галузей знань, ОНМУ готує кадровий склад для всіх секторів морської індустрії, а саме: морських та портових інженерів, менеджерів, логістів, юристів та інших фахівців морської галузі (3330 студентів), а також командний склад морських суден (1805 студентів).

Однак на зустрічі ректоратів ОНМУ та НУОМА 08.04.2025 з заступником міністра паном Михайлом Винницьким було проголошено інший спосіб реорганізації університетів, а саме, утворення Української державної морської академії та

приєднання до неї Національного університету «Одеська морська академія» та Одеського національного морського університету.

Делегати КТК ОНМУ звертають увагу, що у другому варіанті об'єднання є низка негативних факторів для морської освіти, що в подальшому може мати вплив на морську галузь в цілому.

З огляду на усталену світову практику морські академії входять до складу університетів або існують окремо у разі підготовки лише командного складу.

Для Одеського національного морського університету з'являється ризик втрати конкурентних позицій на світовому ринку освітніх послуг у зв'язку з появою нового невідомого бренду, у тому числі у системі пошуку партнерів для реалізації наукових та освітніх міжнародних проєктів на ресурсах Виконавчого агентства з питань європейської освіти та культури.

Крім того, приєднання до новоутвореного закладу морської освіти, який не має статусу «Національний», призведе до погіршення умов праці співробітників. Оскільки ОНМУ є національним закладом вищої освіти, на нього не розповсюджується обмеження в граничних нормах матеріального стимулювання відповідно до п. 4 наказу МОНУ від 26.09.2005 №557 «Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ».

Також делегати КТК ОНМУ зазначають, що при приєднанні до новоутвореного закладу для морської освіти залишаються усі ті ризики, на які вже вказували раніше Голова профспілки робітників морського транспорту України Олег Григорюк, Одеський міський Голова Геннадій Труханов, Одеська обласна державна адміністрація, постійна комісія Одеської обласної ради з питань транспортно-комунікаційної інфраструктури, морегосподарського комплексу і цифрового розвитку.

Згідно з Морською доктриною України основними завданнями державної морської політики, у тому числі, є:

- «збереження і розвиток наукового та кадрового потенціалу всіх складових морської діяльності на рівні, що забезпечить ефективну реалізацію національних інтересів держави».
- «проведення економічно доцільної та екологічно безпечної

морегосподарської діяльності пов'язано з торговельним судноплавством, портовою діяльністю, суднобудуванням і судноремонтом».

Механізм реалізації цих завдань тісно пов'язаний із якісно налагодженою національною системою підготовки кадрового складу підприємств морської галузі.

ОНМУ має 95-річний досвід підготовки фахівців для морської галузі за трьома рівнями освіти, має докторантуру та дві Спеціалізовані вчені ради за трьома спеціальностями і керується в своїй роботі національними пріоритетами та цілями сталого розвитку галузі.

Саме тому КТК ОНМУ вважає, що у разі створення в Україні нового закладу морської освіти, до якого МОНУ у подальшому планує приєднати два національних університети, він повинен бути створений відповідно до статті 28 Закону України «Про вищу освіту» як Університет, тобто «багатогалузевий заклад вищої освіти, що провадить інноваційну освітню діяльність за різними ступенями вищої освіти (у тому числі доктора філософії), проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, є провідним науковим і методичним центром, має розвинуту інфраструктуру навчальних, наукових і науково-виробничих підрозділів, сприяє поширенню наукових знань та провадить культурно-просвітницьку діяльність».

Конференція трудового колективу Одеського національного морського університету висловлює позицію усього колективу ОНМУ, що була проголошена на загальних зборах 11.04.2025 (протокол № 2)

Голова КТК ОНМУ,

д.т.н., професор

Анатолій КОНОПЛЬОВ

Міністерство освіти і науки України Кабінет Міністрів України